

JORD- OCH SKOGSBRUKSMINISTERIET FÖRORDNING nr 16/09

Datum

x.x.2009

Dnr

1613/14/2009

Ikraftträdelse- och giltighetstid

xx.8.2009 - tills vidare

Upphäver / Ändrar

Jord- och skogsbruksministeriets förordning av den 24 november 2000 om handel med utsäde av lantsorter av stråsäd samt vall- och foderväxter (117/2000) jämte ändringar

Bemyndigande

Lagen om handel med utsäde (728/2000)

Lagen om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), 11 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 273/2003

Motsvarande EG-rättsakter

Kommissionens direktiv 2008/62/EG (32008L0062); EUT nr L 162, 21.6.2008, s. 13

**Jord- och skogsbruksministeriets förordning
om godkännande av ursprungssorter och handel med utsäde**

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av lagen av den 4 augusti 2000 om handel med utsäde (728/2000) och 11 § 2 och 3 mom. i lagen av den 8 december 1994 om verkställighet av Europeiska gemenskapens gemensamma jordbrukspolitik (1100/1994), sådana de lyder i lag 273/2003:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

Denna förordning tillämpas på odling och godkännande av sådana lantsorter och ursprungssorter av foderväxter, stråsäd, betor, utsädespotatis och olje- och spånadsväxter som är anpassade till lokala och regionala betingelser och som hotas av genetisk utarmning samt på utsädesproduktion av dessa lantsorter och ursprungssorter i deras ursprungliga miljö och på saluföring av denna produktion i Finland.

Denna publikation fås från jord- och skogsbruksministeriets avdelning för livsmedel och hälsa

Besöksadress

Mariegatan 23
00170 HELSINGFORS

Postadress

PB 30
00023 STATSRÅDET

Telefon

(09) 160 01

Telefax

(09) 160 53338

2 § Definitioner

I denna förordning avses med

lantsorter populationer eller kloner av växtarter som är naturligt anpassade till betingelserna i sin region,

ursprungssorter lantsorter, gamla handelssorter eller ändrade stammar av gamla handelssorter, som är naturligt anpassade till de lokala och regionala betingelserna och som hotas av genetisk utarmning,

gamla handelssorter sorter som har uppstått som ett resultat av vetenskapligt växtförädlingsarbete genom olika förädlingsmetoder och som har strukits ur Finlands nationella sortlista,

ändrade stammar av gamla handelssorter sorter som har odlats länge på samma område så, att sortens ursprungliga egenskaper har ändrats när sorten har anpassat sig till betingelserna i området,

utsäde utsäde och utsädespotatis, om inte något annat föreskrivs,

genetisk utarmning gradvis förlust av genetisk mångfald mellan och inom populationer eller sorter av samma art, eller reduktion av den genetiska basen för en art till följd av mänskligt agerande eller miljöförändringar,

officiell efterkontroll av Livsmedelssäkerhetsverket, nedan Evira, utförd kontroll av utsäde som provodlats på fält i enlighet med Europeiska gemenskapens lagstiftning om utsäde,

officiella åtgärder

- a) uppgifter och åtgärder som utförs av Evira enligt denna förordning,
- b) i denna förordning avsedda åtgärder som utförs av en person som är bemyndigad av Evira att utföra dem på Eviras ansvar och uppdrag.

2 kap. Godkännande av ursprungssorter

3 § Ansökan

Sökanden ska göra en skriftlig ansökan till växtsortsnämnden om godkännande av sorten för införande i sortlistan. Ansökan ska åtminstone innehålla följande:

- 1) sökandens namn och adress,
- 2) kommun,
- 3) art, sortens namn och sortens utvecklingshistoria,

- 4) beskrivning av sortens värde för bevarandet av de växtgenetiska resurserna,
- 5) sökandens detaljerade motivering till hans eller hennes äganderätt till sorten,
- 6) resultaten av den sortundersökning som Evira har utfört eller resultaten av icke-officiella försök.

4 §

Förutsättningar för införande i sortlistan

Ursprungssorterna kan godkännas för upptagning i sortlistan om sorten har betydelse för bevarandet av de växtgenetiska resurserna. Växtsortsrådet utreder och bedömer sortens betydelse för bevarandet av de växtgenetiska resurserna och begär vid behov utlåtande av delegationen för genetiska resurser, sakkunniga anknutna till Finlands nationella program för växtgenetiska resurser och Nordiskt Genresurscenter, som ansvarar för de växtgenetiska resurserna.

I syfte att säkra sorternas särskiljbarhet och beständighet tillämpas de krav som avses i 2 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om en sortlista för växtsorter (51/04).

I syfte att säkra sorternas enhetlighet tillämpas i huvudsak de krav som avses i 2 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om en sortlista för växtsorter (51/04). Om enhetligheten emellertid fastställs på grundval av avvikande typer ska dock en populationsstandard på 10 procent och en acceptanssannolikhet på minst 90 procent tillämpas.

De krav som avses i 3, 4 och 5 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om en sortlista för växtsorter (51/04) tillämpas vid godkännande av sorter för införande i sortlistan.

Om en officiell sortundersökning inte har gjorts, kan växtsortsrådet dock efter prövning bedöma och utreda sortens betydelse för bevarandet av de växtgenetiska resurserna, om sökanden framlägger åtminstone följande uppgifter om sorten:

- a) beskrivning av ursprungsväxtens sort och dess namn,
- b) resultaten av icke-officiella försök,
- c) sådan kunskap som erhållits genom erfarenhet under odling, förökning och användning, och som sökanden anmält till Evira.

5 §

Beslut om införande i sortlistan

Växtsortsrådet fattar beslut om godkännande av sorten för införande i sortlistan. Sorten publiceras i sortlistan och anges som "ursprungssort".

Sorten är med i sortlistan så länge som förutsättningar för dess godkännande finns eller tills sortägaren eller dess upprätthållare skriftligt lämnar in en begäran om att stryka sorten från sortlistan.

6 §

Uteslutande av godkännande för införande i sortlistan

En ursprungsväxt får inte godkännas för införande i sortlistan, om

a) den redan finns upptagen i den gemensamma sortlistan som annan än en ursprungssort,

b) den har strukits ur den gemensamma sortlistan under de två senaste åren eller om den har strukits ur sortlistan, men ännu får marknadsföras efter det att godkännandets giltighetstid har löpt ut enligt 14 § 2 mom. i jord- och skogsbruksministeriets förordning om en sortlista för växtsorter (51/04), eller

c) den skyddas av gemenskapens växtförädlarrätt eller av den nationella växtförädlarrätten, eller om en ansökan om en sådan rätt har lämnats in.

7 § Sortnamn

Vid godkännande av sortnamn iaktas kommissionens förordning (EG) nr 930/2000. Avvikande från de bestämmelserna om sortnamn kan flera namn godkännas för en sort, om namnen är historiskt kända.

8 § Registrering

Bestämmelser om registrering finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning av den 23 april 2007 om registrering av ursprungssorter (499/2007).

3 kap. Produktion och saluföring av utsäde

9 § Ursprungsregion

Ursprungsregion för en ursprungssort är Finland.

10 § Upprätthållande

I syfte att upprätthålla ursprungssorterna tillämpas kraven i 2 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om en sortlista för växtsorter (51/04).

Livsmedelssäkerhetsverket övervakar att en ursprungssort upprätthålls inom sortens ursprungsregion.

11 § Produktionsregion

Produktionsregionen för en ursprungssort är Finland, utom om en tilläggsregion har föreskrivits separat för sorten. Om förutsättningarna för certifiering inte kan uppfyllas inom ursprungsregionen på grund av ett specifikt miljöproblem, kan tilläggsregioner godkännas för produktion av utsäde. När beslut fattas om tilläggsregioner beaktas de uppgifter som lämnas av delegationen för genetiska resurser, sakkunniga anknutna till Finlands nationella program för växtgenetiska resurser och Nordiskt Genresurscenter.

Utsäde som producerats inom tilläggsregionerna kan saluföras endast i ursprungsregionerna. Evira anmäler tilläggsregionerna till kommissionen och de andra medlemsstaterna.

12 § Godkännande

Utsäde av ursprungssorter kan släppas ut på marknaden om utsädet härstammar från sådant utsäde som är producerat i enlighet med noggrant definierade bestämmelser för upprätthållande av sorten och utsädet uppfyller kraven för godkännande av utsäde enligt följande jord- och skogsbruksministeriets förordningar av den 24 november 2000 jämte ändringar:

- 1) förordning om handel med utsädespotatis (112/00),
- 2) förordning om handel med utsäde av stråsäd (109/00),
- 3) förordning om handel med utsäde av olje- och spånadsväxter(111/00),
- 4) förordning om handel med betutsäde (114/00),
- 5) förordning om handel med utsäde av vall- och foderväxter(110/00),

I stället för det krav på minsta sortrenhet för utsädet som förutsätts i de i 1 mom. nämnda förordningarna ska ursprungssorternas utsäde uppvisa tillräcklig sortrenhet.

I fråga om utsädespotatis tillämpas inte kravet på storlek i 12 § i jord- och skogsbruksministeriets förordning om handel med utsädespotatis (112/00). I utsädespotatis får inte förekomma farliga skadegörare.

Villkor för godkännande är en officiell odlingsgranskning. Utsädesodlingarna ska vara fria från flyghavre.

13 § Utsädeskontroll

Evira testar utsädet enligt internationella metoder för att säkra att utsädet uppfyller kraven för godkännande i enlighet med 12 §.

De prov som tas för testerna ska vara från partier med jämn kvalitet. De jord- och skogsbruksministeriets förordningar som nämns i 12 § tillämpas i fråga om vikten för ett parti och ett prov.

14 § Saluföring

Utsäde av en ursprungssort får saluföras endast i Finland.

De jord- och skogsbruksministeriets förordningar som nämns i 12 § tillämpas på kontroller som behövs för godkännande av det utsäde som saluförs, på den anmälningskyldighet som gäller näringsidkares verksamhet, på registerföring samt på ansökan om, förnyande av och beviljande av packningstillstånd.

15 § Kvantitativa begränsningar

Kvantiteten för salufört utsäde av en ursprungssort får inte i Finland överstiga 0,5 procent av det utsäde av samma art som årligen används under en odlingssäsong, eller den kvantitet som behövs för att beså 100 hektar, beroende på vilken kvantitet som är störst. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer regelbundet den högsta mängden för den årliga saluföringen.

Utsädeskvantiteterna i fråga om ärt, vete, durumvete, speltvete, korn, sockermajs, potatis, raps och solros får inte överskrida 0,3 procent eller den kvantitet som behövs för att beså 100 hektar, beroende på vilken kvantitet som är störst.

Den totala kvantiteten för utsäde av de ursprungssorter som saluförs i Finland får inte överskrida 10 procent av det utsäde som används årligen för arten i fråga. Om denna kvantitet är mindre än den som behövs för att beså ett område på 100 hektar kan den största kvantiteten för utsädet av ifrågavarande art ökas så att den kvantitet som behövs för att beså 100 hektar uppnås.

Om produktionskvantiteterna överskrider, tilldelas producenterna begränsningar av Evira på basis av producenternas anmälningar. Evira följer också upp produktionsmängderna för enskilda sorter.

16 § Iakttagande av kvantitativa begränsningar

Innan varje produktionssäsong inleds ska producenterna skriftligt eller elektroniskt anmäla till Evira hur stort område som används för utsädesproduktion och var området är beläget.

17 § Plombering av förpackningar och behållare

Vid plombering av försäljningsförpackningar och behållare avsedda för utsäde av ursprungssorter iakttas de jord- och skogsbruksministeriets förordningar som nämns i 12 §, om inte annat föreskrivs.

18 § Märkning

Förpackningar och behållare med utsäde av ursprungssorter ska vara märkta med leverantörens etikett eller med en tryckt eller stämplad påskrift med följande uppgifter:

- a) orden "EG:s regler och standarder",
- b) namn och adressuppgifter eller identifieringsnummer för den person som ansvarar för märkningen,
- c) plomberingsåret,
- d) art,
- e) ursprungssortens namn,
- f) ordet "ursprungssort",
- g) ursprungsregion,
- h) utsädets produktionsregion, om den avviker från ursprungsregionen,
- i) partiets referensnummer,

- j) anmäld netto- eller bruttovikt eller, med undantag för utsädespotatis, anmält utsädesantal,
- k) om pesticider i pulverform, pelleteringsmedel eller andra fasta tillsatser har använts, tillsatsämnets slag och det ungefärliga förhållandet mellan vikten av rent utsäde och den totala vikten, med undantag för utsädespotatis.

4 kap. Anordnande av tillsyn

19 § Tillsyn

Evira övervakar produktionen av utsäde av ursprungssorter genom att kontrollera att de krav i denna förordning som gäller utsädesgrödor, sorter, produktionsregionerna, kvantiteter, saluföring av sorter, utsädeskvalitet, plombering och märkning av förpackningar och behållare uppfylls. Dessutom ska utsädesodlingarna uppfylla de krav som avses i lagen om bekämpning av flyghavre (185/2002).

Evira utför de kontroller på underhållsodling för ursprungssorter som avses i det specialstödsavtal som ingåtts om odling av ursprungsväxter enligt statsrådets förordning om kompensationsbidrag och miljöstöd för jordbruket åren 2007—2013 (366/2007).

20 § Efterkontroller

Evira gör genom stickprovskontroller officiella efterkontroller för att garantera sortrenhet och sortäktighet.

21 § Rapportering till kommissionen

Aktörerna är skyldiga att för varje produktionssäsong meddela Evira mängden utsäde av ursprungssorterna, varefter Evira på begäran sänder uppgifterna till kommissionen.

5 kap. Ikraftträdande

22 § Ikraftträdande och övergångsbestämmelse

Denna förordning träder i kraft den xx augusti 2009.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning av den 24 november 2000 om handel med utsäde av lantsorter av stråsäd samt vall- och foderväxter (117/00) jämte ändringar.

På sorter som före ikraftträdandet av denna förordning har godkänts för listan över lantsorter med stöd av den upphävda förordningen (117/00) tillämpas bestämmelserna i förordningen och sorterna införs enligt 8 § utan särskild ansökan som ursprungssorter i den nationella sortlistan och ursprungsväxtregistret.

Helsingfors den xx xxxx 2009

Jord- och skogsbruksminister

Sirkka-Liisa Anttila

Specialsakkunnig

Marja Savonmäki